

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 5 Stycznia v. s. 1820 roku

Obserwacje meteorologi- czne.	Czas obserwacji	Wysokość Baróm	wys. Ther. Reau.	Wiatry	Odmia. w powie.
	dnia 4 godz. 3 z połu.	27 cal. 3, 6, lin.	- 8 stopn.	Wschodni	Pochmurno
	- 4 godz. 9 wiecz.	27 - 4, 0, -	- 10 -	Połud. Wschodni	Pochmurno
	- 5 godz. 7 zran.	27 - 4, 8, -	- 12, -	Zachodni	Pochmurno

WIADOMOŚCI KRAJOWE

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 27 grudnia r. z.

Posel nadzwyczajny i minister pełnomocny rossyjski przy dworze hiszpańskim, radca tajny, *Tatyszczew*, w nagrodę prac i znakomitej gorliwości w służbie, naylaskawiey mianowany rzeczywistym radcą tajnym.

Należący do ministryum spraw zagranicznych, rzeczywisci radcy stanu *Diwow*, *Rodofinikow* i *Malinowski*, za gorliwą służbę wyniesieni na radców tajnych, i razem otrzymali rozkaz, *Diwow* i *Malinowski* zasiadać w Rządzącym Senacie, wszyscy zaś i nadal mają należeć do tegoż ministryum.

Gubernator cywilny tulski, rzeczywisty radca stanu, *Olenin*, ze względu na jego prośbę i słaby stan zdrowia, otrzymał naylaskawsze zupełne uwolnienie ze służby, z powroćeniem mu rangi jenerała majora, oraz z pobieraniem do śmierci pensyi gubernatora cywilnego tulskiego i naznaczoney przy wyścieniu ze służby wojskowej.

Mianowani kawalerami orderu: jarostawski marszałek gubernialny, *Filatjew* s. *Włodzimierza* 3ciey klasy; tegoż orderu 4tey klasy marszałkowie: podolskiej gubernii *Komarow*; powiatowi: witebski *Luski*, kowieński *Zabiello* i zawileyski *Mostowski*; s. Anny 3ciey klasy: radca rządu gubernialnego kijowskiego, *Podolński*; zostający w kancelirryi wojennego gubernatora białoruskiego, *Woyciechowski*; sekretarz zgromadzenia szlacheckiego gubernii wołyńskiej *Głowacki*; pełniący obowiązki sekretarza przy cywilnym gubernatorze wołyńskim *Charczenko*; szlachecki deputat powiatu lidzkiego *Lastowicz*; marszałek powiatu olgopolskiego *Lipiński*.

W twierdzy *Sweaburg* z czynionych obserwacyi meteorologicznych dostrzeżono, że dnia 24, 25 i 26 listop. przy wietrze północnym, wysokość barometru była 29—1, 29—2 i 29—3 cali paryż.; co żadnego się razu nie zdarzyło przy ciągłych od roku 1816 obserwacyach.

D. 30 listop. w *Horochowcu* (gub. włodzim.) otworzone zostało stowarzyszenie biblijne: złożone w dniu tym ofiary wyniosły rubli 475.

Piszą z twierdzy s. *Piotra*, iż przez tamtejszą komorę w miesiącu październiku wyszła za granicę do *Kokanji* znakomita ilość różnych

towarów, na 200 ujęzonych wielbłądach. Po większej części ładunek ten składały justy, towary bawełniane, żelazo, miedź, ołów, materye jedwabne, kazimiry i t. d. W listopadzie zaś przybyła do tamecznego domu zamianowego z *Bucharyi* karawana z towarami bucharskimi na 70 ujęzonych wielbłądach; wiele też przywieziono bawełny, przędzy bawełnianej, lisow i wilkow w błamach, chałatow jedwabnych i półjedwabnych, i różnych materyi azyatycznych jedwabnych i bawełnianych.

Dla niedokończonych jeszcze robot budowniczych Cesarska Biblioteka nie może i w tym roku odprawić publicznego posiedzenia. Drukiem więc ogłosi sprawę ze swoich czynności w latach 1818 i 1819, w których posiedzeń publicznych nie było.

Wielka burza, która d. 16 paździer. była w *Surgucie* (gub. tobol.) zrywała dachy z domow i daleko za miasto zanosila; łodzie rybackie u brzegu rzeki *Oby* stojące, jedne pogruchołała, drugie na brzeg powyrzucała, inne do rzeki potopiła. Burza taka panowała prawie przez całą dobę: takż burza i w tymże czasie była w osadzie *samarowskiej*, o 248 wiorst od *Surguta* położoney.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, dnia 4 stycznia.

Otrzymałszy tu smutną z *Kozienic* wiadomość, o zeyściu tam z tego świata w dniu 5 b. m. po krótkiej chorobie, JW. Jenerała artyleryi *Sierakowskiego*.

FRANCYA.

(z gaz. berl.) Paryż, dnia 21 grudnia. Dnia 17 Pan *Simeon* zdał izbie na tajnym komitecie sprawę od drugiey kommissyi do ułożenia adresu podziękowania wyznaczoney. Adres (umieszczony w przeszłym numerze tej gazety), samo powtórzenie mowy królewskiej, był prawie zupełnie taki, jak go ułożył był Pan *Bourdeau* na pierwszey kommissyi. Na posiedzeniu proponowano jeszcze wiele odmian i dodatków, ale nie zostały przyjęte. Pan *Courvoisier* chciał, ażeby wyrazić w adresie niezłomne przywiązanie izby do ustawy konstytucyney i terażniejszego prawa wybierczego, wniesienie to odrzucone 136 głosami przeciw 91. Wniesienie, ażeby wspomnieć cokolwiek o missyjonarzach, odrzucone zostało prawie jednomyślnie. Zgo-

dzono się czekać na wniesienia przez ministrów w imieniu Króla uczynione i roztrząsać je poszczególnie. — Doniesiono, że Król mianował kwestorem Pana *Chaband-Latour*.

Wczora d. 20 minister skarbu, P. *Roy*, wniósł do izby trzy projekta do prawa. Pierwszy, ze względu na przewłokę czasu; jakiego ułożenie listy podatkowej na rok 1820 wyciąga, żąda zezwolenia na sześć dwónastych części podatków poziemnego, osobistego, od majątku ruchomego, drzwi, okien i patentowego, podług stopy z roku 1819; oraz dalszego pobierania podatków bezpośrednich, aż do ogłoszenia nowego prawa skarbowego, naydaley do d. 1 lipca 1820, i tymczasowego kredytu na 200 milionów. — Drugi zaś i trzeci projekt dotyczą się ułożenia rachunków. Podług przyłączonego objaśnienia potrzebowała Francya we 4 latach 4144 milionów, do których zupełnego wypłacenia 3 tylko milionów nie dostaje, Minister oświadczył przytem, że i te 3 miliony zaspokojone zostaną z przychodu bieżącego roku. Trzy czwarte tej ogromnej massy pieniędzy załatwione zostały z podatków. Kredyt zaspokoił niedostającą część czwartą: niegdyś tak lekliwy i zastraszony kredyt, oparty na patriotyzmie francuzkim, nie lękał się mogących zayść nieprzyjaznych okoliczności. Finanse z tryumfem wyszły ze straszliwego razu, na jaki wystawione być mogły. Oby skutkiem tego powszechnego dobrowolnego poświęcenia się nastąpiła powszechna zgoda zdań na mające się przelożyć izbie zapytania, ażebyśmy po ustaleniu pokoju z Europą, mogli go też ustalić i między nami samymi! — Po złożeniu powyższego rachunku podniosły się papiery publiczne o jeden procent, do czego się też przyłożyła i pogłoska, że ministrowie zrzekli się myśli przedsiębrania odmian w ustawie konstytucyjnej.

Cesarz austriacki ofiarował do subskrypcyi na pomnik dla sławnego *Malesherbes* 2000 fr.

Przybył tu xiążę *Rovigo* (jenerał *Savary*). Stał on sam dobrowolnie jako więzień, dla oczyszczenia się z uczynionych jemu obwinień i dla uskutecznienia rewizyi zapadłego przed 5 laty (26 grud. 1815) przeciw niemu zaocznego wyroku. Wojenny sąd 1szej dywizyi wojskowej w Paryżu, osądził go na śmierć. Zaprowadzono go tymczasowie do więzienia wojskowego. Przybył on z Anglii, i przywiozł z sobą pamiętniki swoje.

Wielu oddalonych przez marszałka *Gouvion St. Cyr* ze służby czynnej oficerów, mocno się na to uskarżało, i otrzymali zapewnienie, że za pierwszym wydarzeniem zostaną umieszczeni.

Mówią, że panowie *Gevaudan* i *Simon* apelowali od wyroku. Gazeta *Constitutionnel* obwieszcza utworzoną dla nich subskrybcyą. Nie przyymuje się więcey nad 5 centymów od osoby.

W *Grasse* zbieg jeden, który udawał siebie za *Hieronima Banapartego*, został uwięziony.

Wyddzie tu wkrótce, znalezione między papierami hrabiego *Lascases* dzieło, pod tytułem: *Maxymy i myśli więźnia na wyspie s. Heleny*.

W Paryżu w roku 1818 było: zaślubionych 6616 par; 22,421 umarłych (993 z ospy natural-

ney); narodziło się 23,067 dzieci (8039 nieślubnych rodziców, a między temi 6094 podrzutków).

Mówią, że *Decazes* otrzyma tytuł Xięcia i wyjedzie na poselstwo nasze do *Londynu*. — Pan *Decazes*, jak zapewniają, był bardzo niekontent z adresu podziękowania izby Parów, który przeszkadza jego planom względem modyfikacyi konstytucyjnych: wyraźne jest w nim żądanie zachowania ustawy konstytucyjnej. Spodziewać się należy, że jeśli Pan *Decazes* nie dopnie swych modyfikacyi konstytucyi, wtedy i sam zaniecha tych, które dla prawa o wyborach ułożył.

N I E M C Y.

(z gaz. *Zusch.*) W hannowerskim patencie nowej konstytucyi, wyrażono: „ że nie jest zamiarem wprowadzać nowej niesprawdzoney jeszcze doświadczeniem konstytucyi z reprezentacyą stanów; a zatem nowa konstytucya ma być tylko wykonaniem praw dawnych stanów prowincjonalnych. — Uniwersytet getyngenski otrzymał przez oddzielny patent potwierdzenia dawniejszej wolności naukowej. — Wychodząca w *Wiedniu* gazeta, *Oesterreichischer Beobachter*, donosi, że Redaktor frankfortskiej gazety, *Börwe* za wdaniem się rządowi austriackiego usuniony został od redakcyi, za to, że umieścił w gazecie swojej artykuł z *Bibl. historique* o podróży cesarza austriackiego we Włoszech; i że redaktor gazety jednej belgickiej, za nieprzyzwoity artykuł, z powodu usunienia od redakcyi doktora *Börne* napisany, osądzony został na zapłacenie 500 zł. kary pieniężnej. — Na rzekach *Ren*, *Neckar* i *Dunaju* podniosła się woda, w ostatniej z tych rzek na 10 stop, i rozlały bardzo znacznie. — Jak słyhać, pracuje *Jahn* w więzieniu nad historią trzydziestoletniej wojny, i spodziewać się należy, że praca jego nie będzie popoliłą. Zyczyćby należało, żeby się tém dawniej już był zajął, zamiast dogadzania od rana do wieczora po różnych miejscach wielkiej potrzebie swojej mówienia. Sledzenia w jego sprawie nie miały się jeszcze posunąć daley, nad rok 1812, z którego to czasu, oraz z powodu zostającego na ówczas pod jego przewodnictwem związku, wielu już spółników jego wysłuchano, jako to: *Zeuna*, *Starke*, *Turio*, *Grasshof*, oraz dawniejszego donosiciela *Jandke*. Domyśli są zatem, że związek ten był tylko przeciw *Napoleonowi* i za godną życzenia jednością Niemiec, nie używając do tego truciźny i pugałału. — Doktor *Rödiger*, którego już uwolniono, został nanowo uwięzionym.

Gazeta *monachiyska* przygania gazetom *paryżkim*, że piszą z taką otwartością przeciw ministrom francuzkim, i t. d.

Mówią o bliżkiem zaślubieniu się dziedzicznego xięcia *Meklemburg-Szwerin* z *Alexandrą* Xiężniczka Pruska.

A N G L I A.

Londyn, dnia 21 grudnia. Majętni obywateli w wielu miastach tworzą zbrojne towarzystwa dla dania odporu stronnikom poprawy parlamentu, gdyby chcieli rabować. Uwięziono kilku ludzi, którzy robili piki, lub je przechowywali.

Często odbywa się tu nadzwyczajna rada gabinetowa z powodu interesów krajowych.

List z *Dublina* pod d. 18 grudnia wyraża: „Nie można zaprzeczyć, iż w zachodniej Irlandyi panują także rozruchy. Hrabstwo *Groscommon* jest stolicą niechętnych. Od półroka przybyło tam z Anglii wielu reformatorów, którzy w nocy ucza powstańców musztry, słuchają ich przysięgę i t. d. Xiądz *O'Kelly*, arcybiskup katolicki w *Tuam*, niemałą sobie w tém zdarzeniu zjednał zasługę. Z narażeniem życia swego na niebezpieczeństwo udał się tam, gdzie nocne zgromadzenie odprawiano, i zebranemu ludowi przekładał nieprzyzwoitość takiego kroku; wielu upadło do nóg szanownego pasterza, i; poprzysięgło nie słuchać już nigdy posłańców ciemnoty. Srodki ostrożności nie zwolniały w *Galway*. Wspomniony arcybiskup rzucił klątwę na dwóch najzagorzalszych reformatorów, którzy żadney nadziei poprawy nie czynili.“

Hunt i *Cobbet* każą sobie płacić po szylingu za wejście do sali w gospodzie pod koroną i kotwicą, gdzie dają naukę o umiarkowaniu i moralności. Towarzystwo rolnicze w *Bath* wymazało *Hunta* z liczby członków swoich. Czytamy w gazetach tutejszych, iż *Cobbet* bardzo się omylił, sądząc, iż zwłoki *Tomasza Payne* sprowadził z Ameryki do Anglii. Sąto bowiem zwłoki pewnego murzyna.

P. Hobhouse, osadzony w więzieniu *Newgate* za paszkwil na parlament, jest synem członka parlamentu, i w roku przeszłym starał się o urząd reprezentata, na miejscu zmarłego *P. Romilly*. W wspomnionym paszkwili napisał między innymi: — „Któż zabroni ludowi wziąć za uszy członków izby niższej i wyprowadzić z sali, a potem zamknąć drzwi i rzucić klucze do *Tamizy*? Czyliż członkowie jej godni są jakiego uszanowania? Czy posiadają miłość naszą? Nie, bynajmniej. Czy mamy dla nich szacunek? Wcale nie. Czy sądzimy, iż obdarzeni są jakim dobrym przymiotem? Owszem, przeciwnie! i t. d.

Xiążę Rejent potwierdził już bil względem zabierania podeyrzanej broni.

Xięgarze tuteysi mocno utyskują na nowy projekt do bilu względem gorszących pism, wprowadzenia opłaty stępla i składania rękoi. Gazety ministeryalne twierdzą, iż xięgarze powinni się teraz stosować do okoliczności: bo idzie o bezpieczeństwo kraju. Wyrażają daley, iż to tylko będzie powściągnioném, co by szkodziło ogółowi. Xiążki do nauki, duchowne, mowy miane w parlamencie, doniesienia o targach i żegludze, nie podlegają opłacie stępla.

Dnia 29 listopada dało się uczuć mocne trzęsienie ziemi w *Camrie* w Szkocyi. Przeszraszeni mieszkańcy puciekali z domów, gdzie belki trzeszczały, a sprzęty się wywracały.

Mają się czynić w Anglii doświadczenia uprawy roli pługami parowemi.

Niedawno umarła w *Devonshire* niejaka *Elżbieta Rasph* w 21wszym roku życia. Nie była wyższą nad 2 stopy i 10 cali, miała piękną postać, dobrze słyszała i widziała nigdy się

nie odzwała, nigdy się nie rozśmiała, i nigdy nie płakała. Ważyła 20 funtów.

PARLAMENT.

Izba wyższa.

Przedmiotem obrad był bil względem buntowniczych zgromadzeń [z wniesionemi w nim odmianami. Odmiany te przyjęto, a na dzisiejszej sessyi wspomniony bil będzie trzeci raz przeczytany. Lord *Harrowby* mówił przy tém zdarzeniu o ludności wielkiej Brytanii od lat 70. W roku 1750 nie miała Anglii więcej ludności nad 7 milionów. Hrabstwo *Lancashire*, które w roku 1752 liczyło tylko 300,000 mieszkańców, ma ich teraz 1,500,000. W obwodzie *Salford*, gdzie także leży miasto *Manchester*, znajduje się przeszło 500,000 ludności, tyle prawie, ile przed 68 laty było w całym hrabstwie. W zachodniej części *Yorkshire* liczą przeszło 100,000 rękodzielników, których zarobek zależy jedynie od okoliczności i obrótu handlu. Jakże więc można winić ministrów, że ci ludzie momentalnego niedostatku doznają?

Izba niższa.

Wczoraj wieczorem przyjęto w wydziale bil względem stęplowania gazet. Jenerálny prokurator dodał dwa artykuły: *pierwszy*, iż zaręczyciele wydawców mogą cofnąć rękoią swoją za poprzedniczem na 20 dni uwiadomieniem; *drugi*, iż opisy wszystkich czynności parlamentu, i publiczne urządzenia krajowe, xiążki szkolne i religijne, tygodniowe doniesienia o handlu i żegludze i t. d., mają być wolne od opłaty stępla. — Lord *Castlereagh* zbijał podane przeciwko temu przełożenia od kilku xięgarzy krajowych.

P. Plankett powiedział niedawno w izbie niższej: — „Wielu ludzi prawi zawsze o wolności, nie rozumiejąc na czém się właściwie zasadza, lub chcąc jej użyć do czego złego. Podług mego zdania wolność jest: *Potestas faciendi quidquid per leges licet*. (moc czynienia tego, czego prawa pozwalają). Inaczej wcale sądzi gmin. Wolność jego jest drapieżnym ptakiem, uganiającym się za owadem, który chce poźrzeć. Wszyscy, którzy bronią takiej wolności, przykładają się tylko do poduszczenia rozruchow, i roznieciania iskry nieśnask tlejącej pod popiołem. Jestem przekonany, iż ministrowie nie chcą wprowadzać rządu wojskowego: bo gdyby tak było, nie mieliby wcale przyczyny żądać w parlamencie uchwalenia terażniejszych środków. Srodki te nie sprzeciwiają się konstytucyi; wymaga ich zaś obecny stan kraju. Od lat 20 kilku zaszła nadzwyczajna odmiana stosunków towarzyskich; każdy ma przesadzone wyobrażenia o wolności i prawości. Wszystkie te niebezpieczne nowości wypływają z wolności druku, która rozsądnie używana, wielkie przynosi pożytki, i do utrzymania rozumney wolności cywilney, niemało przyłożyć się może.

PORTUGALIA.

(z gaz. *Zusch*.) „Podług listów z *Lisbony*, pod 26 listopada, nowe w całym wojsku hiszpańskim poruszenie, sprawiły wielkie wrażenie. Pograniczne też twierdze od strony *Galicyi* zostały wzmocnione. Podróżn i zaś roznieśli

słowa jakie słyszeli od pogranicznych dowódców hiszpańskich, a słowem tym nadają dość nieprzyjemne tłumaczenia.

N I D E R L A N D Y.

Hoga dnia 25 grudnia. W drugiej izbie stanów krajowych były dotąd zwawe obrady z powodu 5ciu nowych projektów skarbowych. Pomiedzy członkami przeciwnymi tym projektom jest także Hrabia Hogendorp.

Sąd przysięgłych w *Amsterdamie* uznał niewinnym Pana *Wibmer*, wydawcę gazety pod napisem: *Utopia*.

H I S Z P A N I J A.

Madryt dnia 8 grudnia. Rząd odebrał listy od generała *Morillo* z południowej Ameryki, dochodzące tylko do 15 czerwca. Żąda posiłków, aby mógł działać zaczepnie; co póki nie nastąpi, myśli się tylko bronić. Chociaż wycieńczone siły moje (pisze generał) nie mogą iść w porównanie z potęgą nieprzyjacielską, mam jednak tę korzyść, iż dowodzę garstką bohaterów. Siedmiogodzinna bitwa, stoczona nad rzeką *Unara*, między generałem hiszpańskim *Arana* i generałem powstańców *Marino*, dowodzi zaciętości stron wojujących. Ośm razy uderzyli powstańcy na szanice hiszpańskie, chwytali nawet za bagnety i bili się sam na sam; zostali jednak odparci ze znaczną stratą. Generał *Arana* liczy z swojej strony zabitych tylko 250, między którymi jest 30 oficerów, a 200 ranionych. Król kazał dać medale honorowe wszystkim żołnierzom z korpusu jego.

W gazecie rzyckiej *Zuschauer* czytamy z *Bordeaux* pod 9 grudnia: „Mała galiota hiszpańska, która pierwszego adjutanta generała *Morillo*, pułkownika *Leon de Ortega*, do *Kadyxu* przywiozła, podług wiadomości żeglarskich, była zatrzymywana przez wielu korsarzy republikańskich, ale po krótkim rozpytaniu się, zawsze ją uwalniali. Zdaje się więc, że musiała być opatrzona paszportami republikańskimi. Pewną zaś jest, że pomieniony pułkownik znajduje się od d. 1 t. m. w *Madrycie*, i że o depezbach jego dziwne biegają wieści.“

Donoszą z *Lionu*, pod 11 grudnia: podług twierdzenia podróżnych, po pierwszych domach w *Madrycie* rozeszła się pogłoska, o zupełnej porażce generała *Morillo*, o czém dokładniejszych wiadomości oczekiwać należy. W całym *Quito* i *Peru* (podług ostatnich depezbów) miało wybuchnąć powstanie, a reszta wojsk królewskich ma być zupełnie otoczona. Trudności polityczne mnożyły się coraz bardziej; mówiono, że korsarze republikańscy weszli bez żadnej przeszkody na rzekę *Tago*.“

„Niebaczny pospiech, z jakim osadę eskadry na *St. Leon* za będącą w stanie zdrowia uznano, ma być jedyną przyczyną pomnożenia tamecznej śmiertelności. Lękać się należy, że okręty te nie będą już nigdy dostatecznie z zarazy oczyszczone, a tém samém wszelka nadzieja *kadykskich* domów handlowych została by znowu zawiedziona.“

B R E Z Y L I A.

(z gaz. *Zusch.*) Donoszą z *Antwerpii* pod 15 grudnia, co następuje: „Polityka gabinetu portugalsko-brezylijskiego zdaje się być z tak wielu względów przeciw Hiszpanii wymierzona, że trudną wątpić o porozumieniu się z republikanami południowo-amerykańskimi, a szczególniej z republikanami znad rzeki *la Plata*. Teraz zdaje się być rzeczą pewną, że tajemni ajenci republikanów miewają częste konferencje z ministrami, i że ustąpienie z *Montevideo*, mimo powtarzanych ze strony hiszpańskiej nalegań, zostało wyraźnie odmówione. Tém samém wyprawa hiszpańska przeciw Rzeczypospolitej *Buenos-Ayres*, znalazłaby tém większe przeszkody, że *Monte-Video* jest na tém pobrzeżu jedynym portem wojennym. Zapewniają, że w ostatnim razie uczynione są przygotowania, do spotkania nieprzyjacielskich okrętów rozpalonemi kulami; środek, który zdaje się aż nadto dowodzić uznania nowych Rzeczypospolitych.“

A M E R Y K A P Ó L N O C N A

(z gaz. *Zusch.*) Podług listów z *St. Thomas* pod 1 listopada, północno-amerykańska załoga w *Pensacola*, która tam bawiła ciągle od roku 1811, oczekiwała znacznego wzmocnienia. Około wyspy *Amelii*, która zasłania wschodnie pobrzeże *Florydy*, znajdowały się także cztery okręty wojenne amerykańskie. Mówiono, że z *Charlestown* wyspę tę osadzić i mocnemi baterjami opatrzyć miano. Czy się to dzieje skutkiem tajemnego porozumienia się z Hiszpanją, trudną jest rzeczą do odgadnienia. Wiadomo tymczasem, że wysłany do *Washingtonu* poseł hiszpański, znalazł tam dobre przyjęcie.

Podług doniesień z Ameryki północnej pod 12 listopada, minister wojny Stanów Zjednoczonych objeżdża z ważnemi poleceniami nadbrzeża południowe, a generał *Jackson* ma otrzymać dowództwo nad wojskiem do osadzenia *Floryd* przeznaczoném. W *Pensacola* znajduje się dotąd załoga amerykańska.

Anglicy wzmocnili osadę swoją w *Kanadzie*. Amerykanie powiększają także wojsko swoje na granicy.

A M E R Y K A P Ó L N O D N I O W A.

(z gaz. *Zusch.*) Podług doniesień z Ameryki północnej pod 12 listopada, powstańcy *Nowej Grenady* zamysłali osadzić *Sta Martha*, a *Morillo* starał się tylko dostać, do *Cartageny*, ażeby się dostać na okręty.

Nowa i mała Rzeczpospolita *Texas*, która wybrała za prezydenta swego generała *Long*, ma już 2000 zbrojnych wojowników, nie licząc w to przyjaźnych sobie *Indian*.

Z przybyłego ostatnią razą do *Hawanny* oddziału hiszpańskiego, wynoszącego 3000 ludzi, zmarło już 316 żołnierzy i 17 oficerów, a 1045 choruje w lazaretach.

Kurs wileń. na assyg.: rubel sr., 3 r. kop. 80, dukat hol. nowy r. 11, kop. 25; stary r. 11 imperyal 36 r. kop. 90

O g ł o s z e n i a.

1. Zbiegł z domu JW. Zaleskiego Podkomorzego, w Wilnie w pałacu Pacowskim mieszkającego, na dniu wczorajszym to jest: 2 januar: o godzinie poobiedniej między piątą a szóstą, lokaj na imie Jan Czotkan, poddany skaskowy tegoż JW. Zaleskiego, z majętności jego Wielony w ptocie Rossień., nad rzeką Niemnem leżącej: wzrostu urodzawy, twarzy okrągłej, piękney, białey, mężny, włosów błęd, światłych do góry zaczesanych, gęsto zarastających, z kołczykiem w uchu, wąsów i brody niegolący, mający lat około 20. Odzienie na nim: frak sukna granatowego z kołnierzem axamitnym czarnym, z guzikami światłemi, płaszcz szaraczkowy ciemny nieco zażywany z klamerkami pobielanemi do zapinania, surdut także szaraczkowy długi, nowy, sukna dobrego; kamizelka tegoż koloru, na wacie, na obie strony zapinana; a inne: białe i kolorowe. Chustek do szyi kilka; jedwabna w paski kolorowa, czarna jedwabna, pon-sowa w cynki białe bawełniczna; i inne białe, buty węgierskie wileńskiey roboty, i drugie ordynaryyne. Spodeń kilkoro, jakoto: światłe kazimierkowe z garderoby pańskiej wzięte, drugie nowe szaraczkowe, maytki, sukna tegoż co i surdut koloru, trzecie ciemno zielonego sukna nicowane do butów. Kozuch biały zażywany dłuższy od płaszcza; rękawice wełniane, drugie zamszowe — Czapka granatowa z wypustką karmazynową i daszkiem

czarnym, a u spodu zielonym; szpencer delikatny wigoniowy koloru orzechowego z garderoby pańskiej wzięty. Pościeli: poduszka i kołdra multanowa w pasy ciemne; berlacze czarney skury zimowe, i różna przy nim bielizna, starą też odzież wszelką zabrał, mówi oyczystym swoim zmudzkim językiem, i nie zle po polsku. Zdaje się wedle zabrania wszystkich tych rzeczy i innych drobniejszych, jako to: szczotek do butów czyszczenia także i tego co się z przeexaminowanych przez niego zawiadywanych rzeczy okaże, że musiał z kim wyjechać z miasta, bydz też może, że się w mieście przechowuje, śniadectwa żadnego mieć niemógł, pierwszą tylko odbywając służbę xiążeczkę za-sług swoich; które wybrał, na miejscu zostawił.

3 Sąd dzielczo graniczny taxatorsko-exdy-wizorski na dobra JWW. Bielkowiczów przeznaczony, ze względu, że wiele stron na tera-zniejszym terminie w dopominkach summownych nieoświadczyło stanności, tudzież powodem zas-zły do departamentu Mińskiego cywilnego proźby od JP. Soltana pierwo w tym Sądzie za-siadającego o naznaczenie na miejsce jego in-nego urzędnika, a ztąd dla przemiany komple-tu wynikała potrzeba przed nowo przybyłym u-rzędnikiem ponowienia czynnościow sądowych; jakowe jak dopiero pod nieobecność wielu stron dopełniać się niemoga, tak strony na Sądzie znay-dujące się, gdy dla pomienionych okoliczności

2 Izba Skarbowa Lit. wileńska podaje do wiadomości, że niżej w tabellach pomienione skar-bowe dobra w różnych powiatach tej gubernii położone, będą się oddawać przez publiczną li-cytacyą r. 1820 stycznia 26, 28 i 30 dnia, w 12 letnią arędną possessyą z 12 aprila wspomnio-nego roku zaczynającą się; przeto mający zamiar licytowania takowych majątkow, raczą przy-być na rzeczony termin do Izby Skarbowey Wileńskiej sami, lub przysłać prawnie umocowa-nych przez siebie plenipotentow, z ewikoyami odpowiedniemi dwuletney intracie, iaka z osta-teczney licytacyi wypadnie, równie też ze świadectwami Sądu Gł. 2go Departamentu, o swobo-dności majątkow lub kamienic w ewikoyą oddających się upewniającemi. xbra 13 dnia 1819 roku

Sowietnik Kolkowski.
Stoło-Naczalnik Okołowicz.
Justyn Zdzitowiecki Powytczyk.

Wiadomość o wakujących skarbowych majątkach, w gubernii wileńskiej położonych, na-znaczonych oddać z publiczney licytacyi w 12 letnią arendowną dzierżawę; od dnia 12 apryla następującego 1820 roku; dnia 13 xbra 1819 r. sporządzona.

Ner	Nazwiska majątkow w powiatach leżących.	Stan majątków podług inwentarzy i duchod z nich.					Roczny dochod	
		Folwarki	Miasteczka	Wsie i zaścianki	Domow wło-szańskich	Dusz poi mę-zkiej podług re-wizyi 1816 roku	Srebrem	
							Rubli	Kop.
1	w Telszewskim: Starostwo Twerskie	2	1	9	77	185	1368	80
2	w Wilkomierskim: Folwark Pogilbiszki	1	—	2	6	30	366	—
3	w Upickim mieście Poniewieżu: Traktyer	—	—	—	—	—	2618	54
4	Młyn	—	—	—	—	—	770	—

Sowietnik Kolkowski.
Stoło-Naczalnik Okołowicz.
Justyn Zdzitowiecki Powytczyk.

Wiadomość o skarbowych majątkach, w gubernii wileńskiej położonych, przeznaczonych do wypuszczenia z publicznej licytacji w 12 letnią arendowną dzierżawę, za nieopłacenie należnego skarbowego dochodu, przez teraźniejszych dzierżawców.

Ner	Nazwiska majątkow w powiatach leżących.	Stan majątkow podług inwentarzy i dochod z nich.						
		Folwarki	Miaściczka	Wsie i znacianki	Liczba domow	Dusz plot me- zkiej podług re- wizyi 1816 roku	Rocznego dochodu	
							Srebrem	Rubli Kop
<i>w Wileńskim :</i>								
1	Gierdziuny - - - - -	—	—	1	4	4	69	15
2	Bystrzyckie Starostwo - - - - -	2	1	16	29 ⁴	555	4183	14 ¹ / ₂
3	Gryciuny Starostwo - - - - -	—	—	8	41	99	643	80
4	Jankuny - - - - -	1	—	—	13	74	397	80
5	Kołoboryszki - - - - -	—	—	1	4	19	67	6
6	Bebrusy - - - - -	1	—	6	20	38	181	70
7	Papunże Pelikany - - - - -	—	—	1	1	3	24	48
<i>w Trockim :</i>								
8	Naszkuny - - - - -	—	—	—	—	—	31	50
9	Starostwo mereckie - - - - -	1	1	4	12 ⁵	480	3375	75 ¹ / ₂
<i>Dzierżawy :</i>								
10	Meieryszki - - - - -	1	—	2	14	30	278	55
11	Streypuny i Buywuny - - - - -	1	—	2	4	12	288	—
12	Manciuny - - - - -	1	—	1	3	9	50	75
13	Humbrany - - - - -	—	—	—	—	—	8	25
14	Nowosady Starostwo - - - - -	1	—	—	—	—	133	50
<i>Dzierżawy :</i>								
15	Derkańce i Miodowarce - - - - -	—	—	4	12	23	121	93 ¹ / ₂
16	Hrynciuny - - - - -	1	—	1	7	5	152	30
<i>w Brasławskim :</i>								
17	Cześć brasławskiego starostwa - - - - -	1	—	4	11	108	710	3
18	Brasławskie starostwo - - - - -	6	1	108	244	397	4045	97 ¹ / ₄
19	Obole starostwo - - - - -	—	—	1	4	11	57	60
20	Milaszewie dzierżawa - - - - -	1	—	1	12	38	278	40
21	Sutorowicze starostwo - - - - -	1	—	1	6	8	81	—
<i>w Wilkomierskim :</i>								
22	Kurkleckie starostwo - - - - -	1	—	11	12	176	1927	60 ⁵ / ₄
23	Bukańskie - - - - -	—	—	2	20	67	667	95
24	Hrotele dzierżawa - - - - -	1	—	2	3	—	42	—
25	Kiermele dzierżawa - - - - -	1	—	—	1	—	90	—
<i>w Kowieńskim :</i>								
27	Puńskie starostwo - - - - -	1	1	10	15 ⁷	53	2389	53 ¹ / ₂
28	Kruanpce dzierżawa - - - - -	1	—	—	16	76	333	10
29	Bobty Wilczatowo - - - - -	2	1	2	63	100	1028	85
30	Ług Ostrow - - - - -	—	—	—	—	—	34	—
31	Kołupie - - - - -	—	—	1	4	2	26	25
<i>w Rosieńskim :</i>								
32	Wazbuty dzierżawa - - - - -	1	—	—	15	11	367	87 ¹ / ₂
33	Huczkompie dzierżawa - - - - -	—	—	1	16	50	97	50 ¹ / ₄
34	Łowmiany dzierżawa - - - - -	—	—	1	11	8	141	1
35	Milaycie - - - - -	—	—	1	3	5	39	8
36	Miedniki dzierżawa - - - - -	1	—	1	12	31	300	—
37	Cyganiszki - - - - -	—	—	—	—	—	3	—
38	Biswoyniele - - - - -	—	—	—	—	—	45	—
39	Zasztowfy - - - - -	—	—	1	13	22	195	12
40	Juryzdyka w Rosieniach - - - - -	—	—	—	—	—	31	—
41	Arendy z karczem miasta Szawel - - - - -	—	—	—	—	—	1248	24
42	Arendy z jezior szawelskich - - - - -	—	—	—	—	—	60	—
43	Połoynie - - - - -	—	—	1	1	3	51	—
<i>w Oszmiańskim :</i>								
44	Jurgielany - - - - -	1	—	3	30	88	451	35
45	Rudniki - - - - -	—	—	1	5	14	71	48
46	Nerowka - - - - -	—	—	—	1	—	60	—
47	Czotyрки - - - - -	—	—	1	6	19	182	25
<i>w Zawileyskim :</i>								
48	Rusaliszki - - - - -	1	—	—	2	1	53	75 ¹ / ₂
<i>w Telszewskim :</i>								
49	Z karczem miasta Telsz - - - - -	—	—	—	—	—	294	—
50	Nowosiadskie starostwo - - - - -	—	—	1	2	—	133	50

Sowietnik Kolkowski.
Stoło-Naczalnik Okołowicz.